

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: **občanské sdružení Vlastenecký poutník**, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®.

Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Andrle. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

28. LISTOPAD 2012 – NA KONCI TÝDNE PRVNÍ DVENTNÍ NEDĚLE

- Když na první adventní neděli nastane daleko široko krutá zima, potrvá čtyři neděle.
- Začne-li zima až s adventem, potrvá deset týdnů.
- Je-li prvního adventu mrazivo, bude zima trvat osmnáct neděl.
- Jaké počasí na svatou Barboru, takové bývá celý advent.
- Chodí-li se v adventě bez kožicha, bude se v posteli jistě nosit.
- Adventní sních dočká-li marcového, nebudeš jíst, sedláčku, chleba rezného

RENÉ A SV. MANSUET (MILOSLAV)

Dnes slaví svátek René. René je ženské i mužské jméno latinského původu, v Česku je asi devět tisíc mužských nositelů a sedm set ženských nositelů tohoto křestního jména. René je

francouzské mužské křestní jméno, které pochází z latinského *renatus*, což znamená „znovuzrozený“. Mezi domácí tvary tohoto jména se řadí např. Renda, Reník, Renuška, Renka a Renička. Mezi jeho nositele se řadí např. český cyklista René Andrle, český krasobruslař René Novotný, česká herečka a dabérka René Slováčková, francouzský filosof, matematik a fyzik René Descartes a francouzský spisovatel a scenárista kreslených seriálů s postavou Asterixe jménem René Goscinny. Církev si v tento den připomíná, sv. Mansueta (Miloslava), který působil na území dnešní Libye a Tuniska a hájil zde společně s Papinianusem z Vity katolickou víru v období pronásledování křesťanů za vlády vandalského krále Ariana Gensericha. Za svoji činnost byli oba nakonec zatčeni a umučeni upálením na rozžhavených kovových plátech. Toto se stalo v období let 453 - 460. Dalšími, koho si církev v tento den připomíná, jsou abatyše benediktinského kláštera v německém Gandersheimu jménem Hatumoda, františkán Jakub z Marek - zakladatel zastaváren, který svůj život zasvětil boji proti lichvářství, řeholnice Kateřina Labouré, která v roce 1830 prožila alespoň pět zjevení Panny Marie, mučedník Ondřej Trong, mnich a mučedník Ondřej, papež Řehoř III., který bojoval proti obrazoborectví (hnutí, snažící se v náboženství odstranit náboženské obrazy) byzantského císaře Leona III. Syrského a mnich Štěpán mladší, který patřil mezi přední obhájce uctívání svatých obrazů v Konstantinopoli.

NEZBÝVÁ NÁM NIC JINÉHO, NEŽ NĚKTERÁ FAKTA ZNOVU A ZNOVU OPAKOVAT

Jak to tedy bylo po té velké válce?

Naše čtenářka Lenka G. z Razové (podobně jako řada dalších čtenářů) nám mimo jiné napsala:

Nelíbí se mi, že se pořád hovoří o to, jak jsme vyhnali po válce Němce, to přece vyjednaly vítězné mocnosti a my jsme s tím moc společného neměli. Babička mi vyprávěla, že celou válku u nich bydlela německá pomocnice, a i když se za ni přimlouvali, že tu chce zůstat, tak stejně musela odjet, jak bylo nařízeno. Na začátku války zase Němci s vervou vyháněli naše občany z pohraničí a o tom se moc nemluví a kolik se jich třeba z koncentráků nevrátilo. Takže si myslím, že učit a popisovat historii je moc těžké a složité, neboť na ni je mnoho názorů a hodnotit ji můžou jen ti, co ji doopravdy zažili.

Takže se vraťme trochu zpátky. Požadavek na to, aby historii hodnotili pouze ti, kteří ji zažili, je trochu mimo, protože na některé věci je třeba se dívat s odstupem, s větším úhlem záběru a podobně. Ale jsou pamětníci, které je třeba brát vážně. **Například Václav Černý.** Ten patří k nejvzdělanějším filozofům a literárním kritikům naší země. Nelze ho podezřívat k konjunkturalismu, či z nízkého národního uvědomění. Miloval tuto zemi. Viz jeho životopis níže. Proto také část jeho pamětí, které zde otiskujeme, lze považovat za stať velice objektivní a nestrannou. Mnozí naši současní politikové se mu většinou nemohou rovnat ani vzděláním, ani erudicí. Nepovažujeme jeho pohled na události za jednostranný, proto si Vám ho dovoluujeme předložit. Vyšel v jeho *Pamětech* právě před dvaceti lety.

Prof. PhDr. Václav Černý (*26. března 1905 Jizbice u Náchoda + 2. července 1987 Praha) byl český literární vědec, spisovatel, překladatel a filozof. Po maturitě (1924) studoval bohemistiku a romanistiku, studia úspěšně zakončil roku 1929. Od roku 1930 pracoval v Ženevě, kde se roku 1931 stal docentem srovnávacích literatur a obecné literární vědy. Roku 1936 se stal docentem na Karlově univerzitě a od roku 1938 působil jako mimořádný profesor i na Masarykově univerzitě v Brně. Od tohoto roku též redigoval Kritický měsíčník, ten redigoval až do r. 1942 a po jeho obnovení i v letech 1945-1948. Po uzavření vysokých škol působil jako učitel na gymnáziu, po 2. světové válce se stal profesorem srovnávacích literárních dějin na Filozofické fakultě UK v Praze. Během 2. světové války se podílel na organizaci českého protinacistického odboje. Pro své spory s marxistickým výkladem dějin literatury musel v r. 1951 opustit univerzitu. Téhož roku byl uvězněn, po návratu z vězení pracoval v nevýznamném postavení v Československé akademii věd. Roku 1968 mohl opět vyučovat na univerzitě, ale již roku 1970 musel nucen odejít do důchodu. Po tomto roce jeho práce vycházely pouze v zahraničí. V roce 1977 podepsal Chartu 77. Dlouhodobě spolupracoval s novinami Lidová demokracie, které mu umožnily publikovat články o literatuře.

Václav Černý: Vyhnání Němců

úryvek z 3. dílu pamětí Václava Černého (Paměti IV), který vyšel jako Václav Černý: Paměti 1945 - 1972. Atlantis, Brno 1992

Vysídlování Němců z naší vlasti bylo temným pozadím, před nímž probíhaly všechny, radostné i truchlivé události obou našich prvních, opět svobodných let. V odboji původně platilo, že budou musit odejít němečtí političtí provinilci, nacisté a aktivně svolní, vědomí spolupracovníci s nacismem. To byla také původně koncepce vlády v Londýně, členem našeho původního zahraničního politického zastupitelstva byl přece i poslanec Wenzel Jaksch, německý sociální demokrat, a dr. Beneš jeho spolupráci velevítal. A pak, roku 1943

(po Stalingradu?) změna direktiv: kromě aktivních německých odbojářů proti nacismu, prakticky většinou komunistů, půjdou Němci všichni, jakožto osobitá složka obyvatelstva našeho státního prostoru zaniknou!

Ta myšlenka, ať už vznikla v číkoli hlavě, představovala řešení radikální, praktické a politicky utilní, které činilo z našeho státu stát národně téměř jednolitý; ale zároveň nám do budoucnosti vytvářelo vážný národně-politický handicap, zatlačovalo nás do situace neuvolnitelných malých spojenců trvale závislých na pomoci a přízni takového velemocného protektora, jenž bude ochoten garantovat zisk našeho chování! K spojenectví svého ochránce jsme byli také navždy přibiti a odsouzeni.

I kdo vymyslel i kdo přijal toto řešení, byl geniálně cynickým praktikem politických *faits accomplis*, ale byl jím na útraty naší volnosti. K samé skutečnosti transferu pouze to, že posledními precedentními případy byl přesun (a zánik) volžských Němců do střední Asie, vyklizení krymských Tatarů z jejich poloostrovní vlasti a ostatně již odsun Němců z území SSSR po paktu Stalin-Hitler roku 1939. Ale transferu přikývli nakonec i západní spojenci, v Postupimi stal se článkem světové mírové dohody, a tedy také kusem světové odpovědnosti vítězů, té jej ponecháme. **Naší politicko-mravní odpovědnosti zůstává však skutečnost způsobu, jímž jsme vysídlení Němců provedli: jen tato sic, ale dalece stačí. Prezident nestačil ještě dorazit z Košic do Prahy a již cestou dne 12. května (1945) v řeči na brněnské radnici prohlásil, že „náš zběsilý soused ... si vytvořil situaci, jejíž důsledky stihnou celé jeho dnešní i budoucí generace, ponese je jako zasloužený a plně mu náležející trest ... Tento národ přestal být v této válce už vůbec lidským, přestal být lidsky snesitelným a jeví se nám už jen jako jediná veliká lidská nestvůra ... Řekli jsme si, že německý problém v republice musíme definitivně vylikvidovat ...“ Slovo bylo děsivé a zcela nové v československém politickém slovníku! Zavánělo nikoliv trestem, nýbrž pomstou. A za okamžik znovu, s balkónu radnice k shromážděným zástupům: „Můj program je — já to netajím —, že otázku německou musíme v republice vylikvidovat.“** (Text projevu vyšel vzápětí ve zvláštním tisku ZNV v Brně.)

V této řeči bylo smíšení *státu*, případně „zločinného státu“ (-pojem za chvíli vymezil Jaspers —) a *národa* hotovým a platným faktem, nastoleno abstraktní a paušální totalitní řešení, v němž měl bez ohledu k míře individuální a konkrétní mravní viny celý národ do posledního dítěte pykat za zločiny uchvatitelů státní moci, popřeli jsme sami sebe, svou minulost, svoje křesťanské a humanisticko-demokratické tradice, zapřeli první republiku i Masaryka. Politika stala se záležitostí síly, nikoliv mravnosti a práva. A žádná stranická složka se u nás neukázala lepší než druhá, „Masarykovi“ národní socialisté si zrovna chutě osvojili demagogii odsunovou a protiněmeckou, měla u nich vítaný osten proti „internacionalistickému“ komunismu. Kam se poděla šetrnost k lidským právům člověka, osnova naší ústavy? A bylo naše chování opravdu možnou cestou k socialismu, k spravedlnosti v občanských vztazích, které jsme si slibovali vybudovat? Ohlásily se nanejvýš v ustanoveních a výnosech, jimiž se naše vláda, nikoliv bez známek úděsu, snažila rychle regulovat, spořádat, lidsky zadministrovat lavínu tří milionů vypuzovaných lidí s padesáti kilogramy zavazadel každý, alespoň ta zásluha jí budiž uznána! Ve skutečnosti nedokázala zamezit, aby se všechno, co bylo v Čecháčkovi temně živelného, zběsilého a chtivého, plně projevilo: luza ucítila krev a příležitost, a naše obnovená nebo „revoluční“ státní moc se od ní distancovat nedovedla, naopak jí mínila použít, vyhověla jí tedy, podbídlá se jí.

Rodilo se osudné pravidlo národního politického života, podlehnout na každé osudové křižovatce luze. Ještě je vidím, ty RG (podle znaku na pásce rukávu) — „revoluční gardy“, ale lidé to četli „rabovací gardy“ —, které se okamžitě vrhly do Sudet, aby prováděly rozkazy národně revolučních orgánů; byly kýmsi vyzbrojeny, kdo jim dal pušky? Málo těch pušek bylo ukořistěno v boji na květnových barikádách, s odbojem tihle gardisté neměli

společného nic. Kdo si to spíš potřeboval vytvořit sbory spolehlivých pretoriánů k politickým úkolům, jejichž lhůtu předvídal? A v patách za nimi „noví osídlenci“. Do opuštěných závodů, obchodů, řemeslnických dílen v městech „národní správci“; na sudetský venkov pak k osídlení vyslaly naše vesnice živly, které rády viděly ze vsí odcházet, místní lenochy a darmošlapy, a jen mladší synové ze statků a chalup bez naděje na vlastní půdu tam šli s úmyslem orat a pracovitě sklízet z lacino získávané půdy; těšili se na dekrety, jež je učiní skutečnými vlastníky obdělávané země, většinou nadarmo.

Podobně Češi přišli z ruské Volyně. A za těmito vlnami vlna další, poslední, zato nepřetržitá, davy cikánů ze Slovenska, Uher, Rumunska, bůhvídko ještě. Ti zaplavili sudetský venkov i města. Práci, které se přicházeli ujmout, ani nerozuměli, a vždy to byla ta nejnižší. Osud devastace, jež připravili Chebu, a devastace dokonce postupně několikeré, je světově znám. Však o tom všem všichni víte, i když se vám vzpomínat nechce, nezapomněli jste na tu tristní epopej ani dnes, když už, za víc než čtvrtstoletí, osídlenecké složky našeho „pohraničí“ srostly v přibližně normální, lidská kolektiva. Řezáčův „Nástup“ je tendenční pohádka.

Ne, nebyl jsem očitým svědkem pověstného pochodu kolony brněnských Němců, hnané přes Mikulov do Rakouska, což prý byla odplata za chování německého starosty Brna za války Judexe. Ale co jsem viděl, viděl jsem — pýchování německého obyvatelstva do sběrných táborů hned v prvních dnech po osvobození! Nu, Češi je dovedli stejně zdatně organizovat jako Němci ještě pár měsíců předtím. A stejně v nich vládli. A české domácnosti si z nich daly přidělovat dočasné služby, žasl jsem studem, když to udělal jeden z mých nejbližších přátel a vrstevníků český filosof. A polkl jsem naprázdno, když jsem zvěděl, že můj druh nejvěrnější, nový předseda obrozeného spolku československých spisovatelů, si dal přiřknout nový, velký byt po Němcích a usadil se bez rozpaků v pseudonádheře uprchlého germánského proce pod lustry z jeleních parohů. To už jsem také slyšel očitá svědectví o německých vojácích upálených na ulici zaživa a sám viděl průvod německých žen ostříhaných dohola a hnaných na veřejné práce.

Gestapismus český se na vlásek podobal nacistickému, oč jsme pak chtěli opírat pýchu své mravní nadřazenosti? Příběhl za mnou doma soused vytřeštěnýma očima: jeho patnáctiletý synek, nadšený český student se přihlásil do občanské gardy k strážní službě, ale dali těm dětem hole, aby šli po libosti mlátit pozavírané německé civilisty, uvězněné ve sklepích místní školy (Praha 6). Příběhl za mnou na ZNV, poslán bratrem, štábní kapitán Jeníček, známý tehdejší vojenský filmař, byl bez sebe hrůzou: jeho dceru i s dětmi, Češku, mu odvedli do německého sběrného tábora, její muž byl Němec, a tábor je právě vyklizen. Pomozte! Nu, tentokrát stačil telegram z prezidia ZNV: Okamžitě vyčleňte z řad evakuantů ... Zatím si Pražané v davech popřávali mrzkého divadla veřejné popravy profesora Pfitznera, německého starosty Prahy, na pankráckém náměstí. Následovala poprava K. H. Franka. A Frankova žena, tuším německá lékařka, vcházela do pokoje vyšetřovatelů se sepjatýma rukama: „Bitte, nicht schlagen, nur nicht schlagen!“ (Prosím, nebít, jenom nebít) A pak si ji kdosi kamsi odvezl, zanikla, jako ty lidické děti. S kým jsme to proboha závodili o cenu?

Ale já jsem přece některé ty Němce znal, od samého dětství znal, totiž ty udřené shrbené „skopčáky“ z Orlických hor, z vesniček a strání přes dva vrchy od nás: jejich život byl jen dřina, od nepaměti, záda nenarovnali, jako ti horáci naši, totéž živobyť, totéž lpění na hroudě z kamenů, jenže tihle nesrozumitelně brebentili. A vstal v sousedství Hitler, slíbil jim práci, uvěřili mu nadšeně, zabral je, dal jim práci skutečně, peníze se objevily na horách, libovali si — plných několik měsíců. A byla tu válka a musili do ní, na hory začaly chodit seznamy padlých, ráji byl konec. Ale krom nehorázné skopčácké hlouposti se nedopustili ničeho, opravdu ničeho.

Pročpak také tihle musili pryč, do těch jejich kopců přece nikdo nechtěl a také do nich dlouho nikdo nešel, a bez nich se ta jejich políčka vrátí v úhor a hvozd! Zabloudil jsem toho léta 1945 jednou navečer během svého prvního, pak už každoročního návratu do rodných hor, vždyť jsem tam dlouho nemohl, až do kostelíka v Sedloňově (Sattel) za Vrchmezím, hlava na hlavě, všichni mlčeli i kněz u oltáře tváří k množství, a bylo to ticho tak strašlivé ve svitu planoucích svěc, že jsem se neodvážil postoupit od prahu. Mžikem a sama mi přišla představa z lidové pohádky mého dětství o mši mrtvých, na kterou se na Velkou neděli dostaví dívka, jež si ráno příliš a ještě za tmy přispíší; slaví ji, hodinu před mší živých, mrtví vstali z hrobů, u oltáře dávný nebožtík-farář, a jen dívčina babička, loni zesnulá, dívku zachrání kynouc jí mlčky prstem ke dveřím, než ji mrtví rozsápu. Také já jsem utekl.

To se vesnice loučila s rodným hnízdem a svými předky, starci i děti do posledního červíčka, a před svým hromadným odchodem nazítří se naposled němě modlila. Bylo to nesnesitelné. Na tom pochodu z hor tři hodiny daleko na vlak pak toho faráře v lesní úžině Pekla nad Metují strážci průvodu zastřeli, nevím proč, snad chtěl do ciziny s sebou propašovat mešní kalich svého stáda. Chodívám od té doby na ten horský sedloňovský hřbitov každé léto a z rozvalených a zarostlých kamenů čítám v dechu bujících kopřiv, ostružin a mateřídoušky drolící se jména nebožtíků, ti ovšem zůstali. Vždyť jsem, hrome, ty strejce znával! Jsem nevinný, ale prosím je za odpuštění. Nemohu za nic, starý Pohle, Honigu, Nowottny, nekonečně se však stydím, a sbohem a na shledanou zas za rok! Přijel jsem domů za půl roku a zvěděl jsem, co se stalo na opačném konci rodného obzoru, v Teplicích-Weckersdorfu a nejhořejší Metuji. I z té k českému Náchodsku přilehlé okrajiny Broumova odešli po Mnichovu všichni naši, starousedlíci i ti noví, republikánští, do vnitrozemí.

A v květnu se houfem vrátili a udělali si „pořádek“, všechny Němce prostě z Teplic vyhnali, a to ještě než vyšly zákonné a státní reglementy o odsunu, táhněte, kam chcete! A za čas se jim dav vyhnanců z hranic vrátil, nikde je, bezprizorné a bez průvodních dokumentů, nechtěli a nepřijali. Jenomže v Teplicích byli už „odepsáni“, jejich domy obsazeny, majetky rozděleny, v jejich kožiších chodily už RG-dámy. A tak nezbylo než „pořádek“ obnovit podruhé, vyvedli ty Němce do Skal a tam je v lese postříleli a zahrabali.

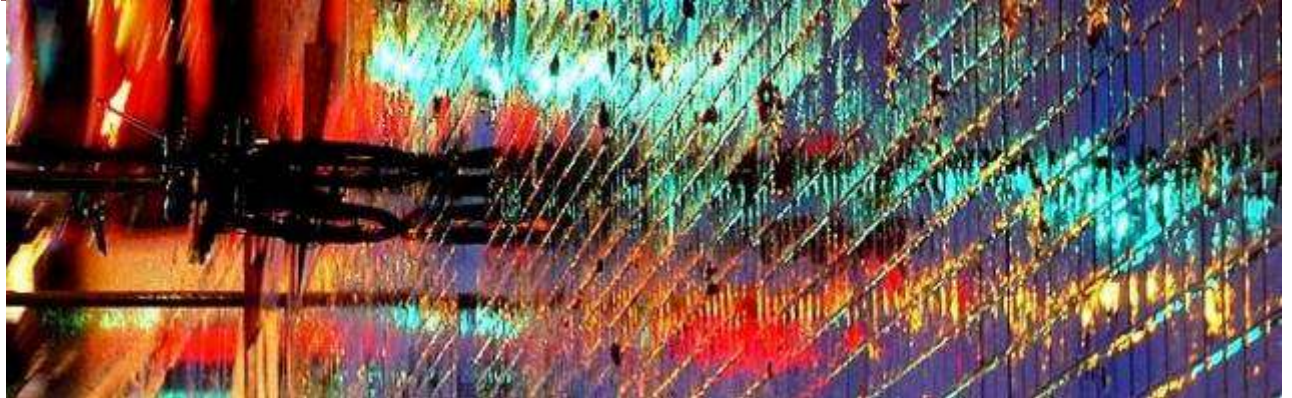
Za čásek se zahraniční němečtí příbuzní počali po nezvěstných shánět, svěřili pátrání Mezinárodnímu červenému kříži, autority vítězných mocností se obrátily na Prahu, a došlo se až na překopaný okraj té vražedné šachty: dívka na vršku hromady mrtvol v ní dosud spínala smrtí ztuhlé ruce a zkroucení těla prozrazovalo, že zemřela klečíc v prosbě o milost. Bezradně a zoufale náhodští soudci zahájili „sběr materiálu“ k procesu s vlastními lidmi. Povězte, kdo nás kdy zbaví těchto vzpomínek? Tehdy se rodilo špatné svědomí našeho národa. Objevilo se, že obraz, i v neštěstí hrdý, jež jsme si po celé století právem budovali o myšlenkové a mravní podstatě českého národa, nám naše luza obratem několika měsíců proměnila v mýtus lživě lichotivý, v prázdnou iluzi. Zač lepšího než naši protivníci, než kdokoliv se od května 1945 chceme vydávat? Bez myšlenkového a mravního prožitku pětáctýřicátého nelze ani dnes s klidnou myslí odhadnout naši spravedlivou národní budoucí vyhlídku.

Kéž jsem špatným prorokem, ale ucházel jsem již do roku 1946 zmučen obavou: po událostech německého odsunu nemáme už, a nadlouho, šanci.

ještě jednou kola a bicykly

objektivem světových fotografů

Agentura Lafayette uvádí:

Začalo to v Olomouci

inscenace k 164. výročí intronizace Františka Josefa I.
obnovená premiéra

úterý 4. prosince 2012 v 19 hod.
Arcibiskupský palác v Olomouci

účinkují:

Václav Bahnik, Lenka Kočíšová, Petr Kubes, Jaroslav Krejčí, Vladimír Hrabal

scénář a režie:

Jan Sulovský

VÁNOČNÍ ZDOBENÍ

v Nedělní škole řemesel ve Stránském

1. a 2. prosince 10 - 16h

Výroba adventních věnců

výroba svícňů

**výroba originálních ozdob pomocí tradičních řemesel, ale
i moderních technik zdobení.**

Přijďte si vyrobit opravdový originál v příjemném prostředí.
Vezměte sebou i děti, mohou společně tvořit, nebo lenořit na peci.

Srdečně zve Občanské sdružení Stránské
www.stranske.websnadno.cz

CO SPOJUJE ČECHY A NĚMCE?

Kniha významného rodáka z Bruntálu

Ve výčtu významných osobností minulosti schází například na webové stránce města Bruntálu bohužel řada jmen význačných osobností z řad místních rodáků. Patří mezi ně i emeritní profesor Technické univerzity v Mnichově Prof. Dipl. Ing. Friedrich Nather (7. 4. 1924 Freudenthal (Bruntál) – 14. 4. 2009 Oberstausen, Bavorsko). Friedrich Nather je mimo jiné čestným profesorem Univerzity v Temešváru, nositelem Ceny města Olomouce z roku 2007 za počin roku pro Olomouc, za propagaci Olomouce v zahraničí a za úsilí o rozvoj česko-německých vztahů.

Studoval stavební inženýrství na Vysoké škole technické ve Vídni a v Karlsruhe, byl vedoucím pracovníkem v ocelářských společnostech a je autorem mnoha nových technických řešení v konstrukcích mostů a lešení. Byl vyznamenán Spolkovým křížem za zásluhy 1. třídy a mimo jiné také působil jako hostující profesor na Univerzitě Palackého v Olomouci. Byl za to oceněn Zlatou medailí UP a Záslužnou medailí Pedagogické fakulty UP.

Jakkoli patřil k těm, které jsme po roce 1945 z této země vyhnali, nezatrpl. Naopak. K Olomouci měl prof. Nather velice vřelý vztah, jeho prastrýc Wilhelm Nather zde byl svého času místostarostou, který na sklonku 19. století sepsal *Kroniku olomouckých domů*. Dílo, které dle odborníků je v Evropě unikátem. Kniha obsahuje pořadí majitelů

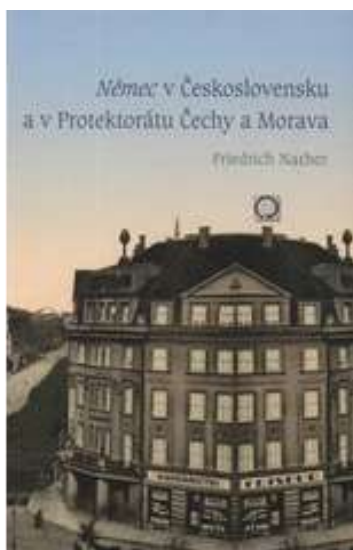
jednotlivých
měšťanských

domů v Olomouci, včetně soupisu věcí zanechaných v pozůstalostech, zhruba od 16. století do roku 1900. O tištěném vydání knihy snil již otec prof. Nathera, jeho syn tedy ve spolupráci s PhDr. Vladimírem Spáčillem zajistil, aby vyšla tiskem. Pochopitelně, za značného finančního přispění prof. Nathera.

Friedrich Nather si prožil v prvních letech svého života své. Jeho generace doplatila na selhání generace otců po první světové válce a k tomu nepřispělo ani to, že jeho jazykem mateřským byla němčina. Jakkoli byl profesně spíše technik, věnoval se velice intenzivně vztahům mezi Čechy a Němci. Sepsal vlastní autobiografii, napsal knihu *Imigrace a kolonizace v Čechách a na Moravě: problém česko – německých vztahů* a řadu dalších publikací. Pozoruhodné je jeho dílko **Co spojuje**

Čechy a Němce? Was verbindet Tschechen und Deutsche?

Uvedená kniha mapuje tisícileté vztahy obou etnik. Tento pohled je naprosto nutný. Nelze se na vztahy česko – německé dívat pouze optikou let 1918 – 1945. Proto jsme se rozhodli text uvedené knihy otiskovat v našem listě na pokračování. **Dnes tedy ČTVRTOU část.**

(čtvrté pokračování) Z této doby ještě nejsou známa žádná jména stavebních mistrů. *Hoensch* předpokládá, že zde nebyl vyloučen vliv stavebních hutí, ale že domácí stavitelé a řemeslníci prováděli praktické práce a ovlivnili stylové cítění. Ti nejnadanější a nejpodnikavější si rozšiřovali horizonty na vandrech do Francie a k Rýnu, kde také poznávali další vývoj architektury. Původ empírových kostelů nalezneme pravděpodobně u Rýna.

Jeden z nejvýznamnějších technických a architektonicko-historických výtvorů světských staveb je již zmíněný Juditin most, o kterém se domníváme, že byl vystavěn mezi lety 1158 a 1172. Předpokládá se, že královna Judita povolala saské stavitele drážďanského mostu do Prahy, aby dokončili stavbu, která vážla. Roku 1342 byl most poničen velkou vodou.

Za vlády *Karla IV.* se Praha stala mezinárodním kulturním centrem a mocným obchodním městem, ve kterém působili především němečtí a francouzští stavitelé. Roku 1342 přišel do Prahy stavitel *Matyáš z Arrasu*, který se podílel na výstavbě Nového Města a vedl stavební huť pražského chrámu sv. Víta. Jeho nástupce *Petr Parlér* zaklenul chrám síťovou klenbou, což je první užití tohoto stavebního prvku v rámci českých zemí. Ve stavební huti chrámu sv. Víta bylo zaměstnáno 180 mistrů a řemeslníků. Většina z nich byla cizího původu, nejdeme mezi nimi pouze 25 českých jmen.

Petr Parlér byl rovněž stavitelem kamenného Karlova mostu přes Vltavu v Praze, který nahradil Juditin most, a stavitelem chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně. Své stopy zanechali v Praze mnozí další příslušníci rodiny *Parlérů*. Ze stavitelů, kteří následovali v době po *Parlérích*, můžeme jmenovat *Benedikta Rieda*, od něhož pochází Vladislavský sál na Hradčanech, a který se rovněž podílel na stavbě chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. *Matyáš Rejsek* je dalším známým českým stavitelem, který se spolupodílel na stavbě chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře a který po husitských válkách dokončil stavbu Týnského chrámu v Praze. Byl reprezentantem českého architektonického stylu období pozdní gotiky – tzv. vladislavské gotiky. Z tohoto období lze jmenovat následující architektky, kteří se mj. podíleli na stavbách ve městech Most, Tábor a hradu Křivoklát: *Jacob Heilmann*, *Werner Roskopf* a *Hans Spiess*.

V tzv. zlatém období českých dějin kvetly vedle architektury sochařství, malířství a literatura. Praha byla střediskem vzdělanosti a umělecké tvorby, žili zde minnesaengři, hudebníci a herci. Především v době *Karla IV.* měla dvorská kultura mezinárodní aristokratický charakter. Česká vysoká šlechta hojně zakládala nová města, kostely, hrady – příkladem jsou jihočeští Rožmberkové. Umělci z ciziny byli v českém aristokratickém prostředí vítanými hosty. Svým uměním obohatili zdejší kulturu, přinesli mnohé podněty, přestože tvořili malé skupiny, které se v českých zemích nezdržely dlouhou dobu.

KRÁTKÉ SHRNU TÍ DOSAVADNÍCH KAPITOL

Na tomto místě je smysluplné učinit menší pozastavení. Asi na konci 14. století dosáhla v rámci českých zemí německá imigrace (kolonizace) a tím také německý vliv svého vrcholu. Období zakládání měst bylo u konce a příliv německých kolonizátorů se zmenšoval. Obrázek č. 31 ukazuje Ernestem Schwarzem vymezené české, německé a smíšené jazykové oblasti v době počátku husitských válek – tj. kolem roku 1420. Při pohledu na mapu je zřetelné oddělení české jazykové oblasti od ostatních východních slovanských jazykových okruhů. Mapa rovněž napovídá, že české obavy před germanizací v období pozdního středověku nebyly až tak neopodstatněné.

Pokud srovnáme obrázky č. 31 a č. 32 (příčemž druhá mapa – tj. obr. č. 32 – byla předložena jako mapa germanizace na mírové konferenci v Saint Geramin), je patrné, že v období před začátkem husitských válek bylo koncentrace německé etnické menšiny v oblastech jižní Moravy, ale také v okolí Jihlavy a na severní Moravě (obr. č. 31) podstatně větší než v roce 1930. (Poznámka redakce – mapy nepřetiskujeme)

Církev vlastnila více než třetinu veškeré půdy a její stoupající nároky přestavovaly stále větší zátěž pro rolníky. Protože většina vyšší církevní hierarchie patřila spíše k německému etniku, získával odbor obyčejných lidí vůči církvi v zásadě nacionální zabarvení. Podstatně dříve než v jiných zemích se v českých zemích vyvinul nacionalismus novodobého typu.

Mimoto se zdá, že popis historických událostí středověku začínající slovanskou kolonizací a končící husitskými válkami se v důsledku intenzivní práce českých historiků nachází v určitém přelomu. K této skutečnosti dala podnět připomínka *Herwiga Wolframa*, podle něhož je vznik západoslovanských národů zatížen mnoha nepodloženými hypotézami a argumenty, které často vycházely z nacionalistických a šovinistických tendencí. Navrhuje proto, aby se historici při svém zkoumání oprostili od využití starší literatury.

Ve 12. a 13. století nastala podstatná změna vztahů mezi Čechy a Němci. Němci sice v českých zemích žili již v době před 12. stol. a jako obchodníci a vysocí církevní hodnostáři zde hráli významnou roli. Šlo však o poměrně malou skupinu a v užším smyslu nebyli považováni za obyvatele země.

Germanizace královského dvora od poloviny 12. století, tak jako německví vyššího a řádového kléru se stalo nebezpečím pro český charakter země. K migraci (kolonizaci) rolníků a horníků docházelo na pozvání šlechty a církevních kruhů. Německá kolonizace probíhala bez jakýchkoliv potíží v případě, že se kolonisté usídlovali na neobydlené půdě.

Ve 13. století patřil český královský dvůr k nejbohatším v rámci říše. Hoensch zmiňuje, že král Václav I. mohl počítat s ročními výnosy ve výši až 100.000 stříbrných. Oproti tomu museli ostatní říšští kurfiřti s podstatně nižšími příjmy:

Arcibiskup kolínský: 50.000 stříbrných.

Vévoda bavorský: 20.000 stříbrných.

Arcibiskup mohučský: 7.000 stříbrných.

Ještě vyšší bylo bohatství krále Přemysla Otakara II. především poté, kdy získal babenberské dědictví. Díky tomu získal královský dvůr v rámci římské říše výrazné mocenské postavení, které budilo mnohdy závist, nebylo v Německu adekvátně ohodnoceno.

Po smrti římského krále Richarda *Cornwalského* se volení kurfiřti postavili proti *Přemyslu Otakarovi II.* Nepřáli si, aby český král měl mezi kurfiřty takovou silnou pozici a disponoval takovým bohatstvím. Proto byl roku 1273 zvolen německým králem *Rudolf Habsburský* (1278-1305). Proti připomínkám svého rádce, olomouckého biskupa *Bruna ze Šaumburku*, se *Přemysl Otakar II.* pustil do boje s německým králem. Toto je německá verze. *Jan Patočka* však líčí tuto událost jinak. Podle jeho názoru *Otakarova* korunovaci římským císařem překazila česká šlechta.

Sociální problémy začaly otrásat starými pořádky. Ženy v této době převyšovaly svým počtem mužskou populaci přibližně o 25%. V říši měl řád dominikánů dvojnásobný počet ženských klášterů oproti klášterům mužským. Ženy a dívky, které se soustřeďovaly

do společenství bez pevných vazeb v mnohém podobným klášterům, byly označovány jako laické sestry. Tato společenstva vznikala na konci 12. století, jejich rozkvět pak nastal ve 13. a 14. století. Mužským opakem laických sester byli beghardi. Tvořili mj. společenstva pro opatrování nemocných. Byli nemilosrdně pronásledováni císařem *Karlem IV.*

Církevní reformní hnutí navazovalo na moralistní myšlenky hornorakouského *Konráda Waldhausera*, který je formuloval ve svých kázáních v šedesátých letech 14. stol. *Waldhauser* byl povolán *Karlem IV.*, nejprve působil v Litoměřicích a následně v pražském týnském chrámu. Papežem na něj v reakci na jeho kázání uvalena kletba. Zemřel na zpáteční cestě z Říma roku 1369.

Zhruba ve stejném období vznikalo v Anglii hnutí spjaté s osobou *Jana Viklefa*. Ve Francii vzniklo hnutí katarů. V Čechách se začalo projevovat komplexní náboženské a sociální hnutí namířené proti církevním nepřístojnostem. Nebyla to tedy v žádném případě česká zvláštnost. Všechna výše zmiňovaná revoluční náboženská hnutí vznikala v rozvinuté stavovské společnosti, kde vedle královské autority existovala silná šlechta a církevní organizace. Hnutí se vymezovala proti církevním institucím a monarchii, pokoušela se je násilně změnit, reformovat nebo zcela svrhnout. Bojovala také za rovnoprávnost, která v konečných důsledcích měla vést k absolutnímu rovnostářství. Husitští kazatelé hlásali: „Veritas vincit“ (Pravda vítězí).

Jan Hus inspiroval krále Václava IV. k vydání Dekretu kutnohorského 18. ledna 1409, avšak v žádném případě nebyl jeho autorem. Kvůli svému neoblomnému postoji vůči prodeji odpustků se Hus rozešel s králem a roku 1413 byl vypovězen z Prahy. Hus ve svých kázáních kritizoval církevní úřady, avšak svá tvrzení nedokázal před církevními institucemi obhájit. Proto se odhodlal cestovat na koncil v Kostnici svolaný v roce 1414. Husovi žalobci byli Češi, soudci Italové a Francouzi. Jen německý král a Husův ochránce Zikmund hrál nejistou roli. Husovi se v tomto procesu nedostalo veřejného slyšení, které požadoval. Byl koncilem odsouzen pro kacířství a 6. července 1415 popraven.

Odpor v českých zemích doutnal čtyři roky. V nově založeném městě Tábor se vyvinul revoluční radikalismus, který měl své těžiště v jižních Čechách. Druhé revoluční centrum vzniklo v Praze. V jeho čele stáli zkušení politici a univerzitní mistři. Vznikl požadavek na vyvlastnění, ale nikoli odstranění organizované církve. Staré Město pražské a Hradčany zůstaly v rukou umírněných husitů, radikálové měli zázemí v chudém prostředí Nového Města pražského. Narušení průvodu kališníků 14. července 1419 vedlo k útoku na novoměstskou radnici. Prvními oběťmi vypuknuvší revoluce byli novoměstští radní první pražské defenestrace. Král Václav IV. zemřel o 14 dní později na následky mrtvice.

V příštích letech bojovali táboritě, vedeni geniálním hejtmanem *Janem Žižkou z Trocnova*, s vysokou českou šlechtou o nadvládu. Jako první použili děla a houfnice se střelným prachem. Roku 1424 ovládl *Žižka* téměř celé území Čecha Moravy. Po jeho smrti vedl *Prokop Holý*, zvaný též Veliký, husitská vojska až k Baltu, do Durynska, Horní Falce a Horních Rakous. Husité odrazili pět křížáckých tažení. Na Slovensku husité pronikli až do oblastí na východ od vysokých Tater, kde zanechali posádky v mnoha městech. Roku 1434 se prosadili umírnění husité. Stalo se tak po bitvě u Lipan proti husitským radikálům vedeným *Prokopem Holým*. Roku 1436 byla v Jihlavě a Basileji podepsána kompaktáta, v nichž se vyšlo vstříc husitským požadavkům. Císař *Zikmund* slíbil, že v platnosti zůstane konfiskace církevního majetku a majetku německého patriciátu, což platilo především pro Čechy, méně pak pro Moravu. Velkou část církevního majetku získala šlechta.

Husitské války znamenaly výrazné utlumení německé kolonizace českých zemí. Němci na dlouhou dobu ztratili velkou část svého vlivu, především u krále a v církvi a

museli se na dobu více než jednoho století spokojit s rolí menšiny. Oproti tomu byla ve značné míře posílena česká řeč – díky kázání a liturgii husitů. Zejména v Praze vedl převrat z roku 1419 k útěku a vyhnání mnoha Němců. Minimálně 160 venkovských statků a 300 usedlostí bylo vyvlastněno, dle jiných pramenů je toto číslo podstatně vyšší. Mnohá města byla zničena, vytratily se německé jazykové ostrůvky ve městech Kolín, Kutná Hora a Čáslav.

V protikladu k Čechám zůstala velká moravská města německá a katolická. Především olomoucké biskupství se stalo centrem odporu proti husitskému hnutí. Je patrný pokles rozsahu německých jazykových území na jižní Moravě, který je patrný ze srovnání obr. 31 a 32.

VLNA PŘISTĚHOVALCŮ PO HUSITSKÝCH VÁLKÁCH

Po smrti krále *Zikmunda Lucemburského* (1437), jeho zetě *Albrechta Habsburského* (1439), tak jako jeho syna *Ladislava Pohrobka* (1457) byl českým králem zvolen *Jiří z Poděbrad* (1458-1471)). I přes politiku vymezující se vůči papeži byly husitské Čechy akceptovány německými knížaty a *Jiří z Poděbrad* byly odmítány jakékoli snahy císaře a papeže o nadřazenost nad českým králem. Vztah k říši se uvolnil.

Jiří z Poděbrad zemřel roku 1471. Jeho následovníkem se stal princ z rodu *Jagellonců*, král *Vladislav II.* V průběhu jeho vlády zažila Praha další rozkvět architektury, v níž se pojily prvky gotiky s prvky reprezentativního renesančního umění. *Matyáš Rejsek* a především *Benedikt Ried* byli vynikajícími staviteli. *Ried* zbudoval Vladislavský sál na Pražském hradě a dokončil chrám sv. Barbory v Kutné Hoře.

V českých zemích existovala vzájemná tolerance mezi konfesemi (katolíci a kališníci), která měla oporu v usneseních českého zemského sněmu z let 1485 a 1575. Nejmenší náboženské napětí panovalo na Moravě, která byla navíc často zvýhodňována královskými nařízeními (mandáty).

Německá rolnická kolonizace českých zemí, která probíhala ještě v průběhu 15. a 16. století, kdy bylo v důsledku epidemií, válek a emigrace opuštěny mnohá sídla a dvory. Opět to byla církev a šlechta, která hledala nové osadníky. S německými rolníky přicházeli do země také němečtí řemeslníci a šlechta. V roce 1516 bylo založeno město Jáchymov, poblíž něhož se nacházelo vydatné naleziště stříbra. Bylo osídleno saskými horníky a mělo také latinskou školu.

V době *Jiřího z Poděbrad* zaujala čeština dominantní roli v prostoru východní části střední Evropy. Roku 1513 vyšel latinské-český-německý slovník, roku 1550 latinsko-česko-německá konverzace. Roku 1540 napsal *Ondřej Klatovský* jazykového průvodce. V literatuře se objevil tzv. český humanismus, který svého vrcholu dosáhl v dílech *Jana Blahoslava*, tak jako v Kralické bibli (1579-1588). Byla to také doba kulturního rozkvětu židovských obcí.

Roku 1526 zahynul v bitvě u Moháče *Ludvík Jagellonský*, mladý a bezdětný syn *Vladislava II. Jagellonského* a druhý český panovník z polsko-litevského rodu *Jagellonců*. Králem byl zvolen Habsburk *Ferdinand I.*, bratr císaře *Karla V.*, který byl garantem odporu vůči tureckému nebezpečí. Vzdělání získal u *Erasma Rotterdamského*. Jeho rekatolizační politika narazila na odpor. Roku 1547 odmítly české stavy poslušnost Habsburkům v souvislosti s Šmalkaldskou válkou, která vypukla mezi císařem *Karlem V.* a přívrženci protestantů vedenými *Mořicem Saským*. Koncem dubna 1547 zvítězili Habsburkové v bitvě u Mühlberku nad protestanty. Znamenalo to zároveň porážku českých

stavů a výrazné oslabení jejich moci, královský soud vynesl 10 rozsudků smrti, 6 z nich pak bylo vykonáno.

Následovníky Ferdinanda I. byli Maxmilián II. (1564-1576) a Rudolf II. (1576-1611). Za vlády Rudolfa II. se Praha stala rezidenčním městem císaře svatě říše římské národa německého. Díky němu získala Praha svůj starý lesk. Rudolf II. nashromáždil bohaté sbírky, které však byly v průběhu třicetileté války poničeny a rozkradeny. Způsob života a obchod byly na přelomu 16. a 17. století především ve velkých městech českých zemí ovlivněny imigrací obyvatel různého etnického původu. V důsledku toho, že Praha byla rezidenčním městem císaře, zde evropské země udržovaly svá zastoupení (vyslance) a setkávali se zde umělci a vědci z mnoha zemí. Kontakt s německo-románským prostředím dvora potlačoval význam českého jazyka.

Roku 1609 vydal Rudolf II. Majestát, na jehož základě byla Čechám udělena svoboda vyznání po nekatolická náboženství a stavovskému sněmu uděleno právo zákonodárné iniciativy. V témže roce schválil moravský zemský sněm jazykové ustanovení, totéž ustanovení schválil zemský sněm v Čechách v roce 1615. Důvodem bylo značné pronikání německého elementu do českých zemí, které se rovněž týkalo stavovské obce a především bohatého a vlivného patriciátu velkých měst. Generální sněm stavů korunních zemí vydal jazykový zákon, jehož název zní: *O zachování důstojné české řeči a jejího zdokonalování*.

Zákon se svými velmi pozoruhodnými a dalece rozsáhlými požadavky byl císařem přijat. Aby byl příchozí do českých zemí uznán za plnoprávného obyvatele, musel na základě zmiňovaného zákona ovládat český jazyk. Potomci z dvojjazyčných rodin dobře ovládající český jazyk mohli nabývat a dědit rodový nemovitý majetek v plném rozsahu. Pokud tuto podmínku nesplňovali, dědili pouze peněžitý majetek. Jednací řečí na zemském sněmu a zemském soudu byla výhradně čeština. Události roku 1620 a let následujících však tento zákon zcela negovaly.

Důležitost a postavení zemí Koruny české před začátkem třicetileté války lze jen stěží posoudit. Vycházejme z následujících čísel:

Čechy s Loketskem a Kladskem	1,5 mil. obyvatel
Morava	0,8 mil. obyvatel
Slezsko	1,4 mil. obyvatel
Obojí Lužice a Chebsko	0,3 mil. obyvatel

Celkem tak dostaneme počet okolo 4 mil. obyvatel. Na 122.00 km² to činí průměrné zalidnění 34-35 obyvatel na 1 km². Toto je údaj, který byl dosažen jen v nemnoha německých zemích, jako např. Sasku. Ve srovnání s jinými evropskými zeměmi však počet 4 milionů obyvatel představoval poměrně vysokou hodnotu. Počet obyvatel ve Španělsku roku 1575 byl asi 6,7 mil. a v Anglii na počátku 17. stol. něco přes 5 mil. obyvatel.

Na přelomu 16. a 17. století se v Evropě množily politické a společenské konflikty. Na jihovýchodě útočili Turci a téměř každý rok napadali území Říše. Na severozápadě vrcholila válka Španělska s Nizozemím. V Říši se stále častěji objevovaly nepokoje v rámci větších měst. Rozšiřovaly se zde rovněž antisemitismus a hony na čarodějnice. Od konce sedmdesátých let se v Evropě postupně začíná rozšiřovat ideologická konfrontace mezi konfesemi – katolictvím a protestantismem – která negativně ovlivnila vztahy mezi státy.

Svérázná a podivínská vláda císaře *Rudolfa II.* umožnila v českých zemích růst moci stavů a protestantismu. Bratrské spory v habsburském domě vedly k pouličním bojům v Praze mezi vojsky podporujícími císaře *Rudolfa II.* a vojsky jeho bratra arcivévody *Matyáše*.

V roce 1612 byl *Rudolf II. Matyášem* poražen. Roku 1617 přemístil *Matyáš* císařský dvůr z Prahy do Vídně. Rudolfovi předchůdci považovali Prahu za nejvýznamnější město v habsburské říši a v katedrále sv. Víta hledali místo svého posledního odpočinku. Od dob císaře *Karla IV.* byla Praha de facto 270 let hlavním městem Říše. Kdo po roce 1990 pozoroval přetahování mezi Bonnem a Berlínem o to, ve kterém z těchto měst bude sídlit spolková vláda, poté co bylo 40 let sídlem vlády město Bonn, což však bylo považováno za určité provizorium, umí si představit, jakou ránu pro Prahu představovalo přestěhování císařského dvora do Vídně. S odchodem dvora ztratily Čechy prostředí, v němž mnozí nemajetní čeští šlechtici dosahovali uznání a společenského vzestupu. Zmizela možnost uspokojivého urovnání na sebe narážejících protikladů – zejména náboženských. Je zřejmé, že se zde rozšířila značná nespokojenost.

Protestantská opozice se chovala bezradně. Bezdětný císař *Matyáš* deklaroval jako svého nástupce synovce arcivévodu *Ferdinanda Štýrského*. Tato iniciativa vycházela pravděpodobně ze Španělska, které mělo zájem o obnovení silného katolického panství v Říši. Dvůr císaře *Ferdinanda II.* se snažil o obnovení silného katolického panství v Říši. Dvůr císaře *Ferdinanda II.* se snažil prostřednictvím jezuitů ovlivňovat a směřovat ke katolictví jak šlechtu, tak městské rady. Opoziční protestantské české stavy nebyly schopny sjednotit se na jednotném silném odporu. Souhlasily dokonce – v souladu se svým nepsaným vůdcem *Jáchymem Ondřejem Šlikem* – s kandidaturou *Ferdinanda II.* na český královský trůn. Poničení protestantských kostelů na benediktinském opatství v Broumově a posléze severočeském Hrobě daly podnět k výbuchu nepokojů, které posléze přerostly v rebelii. Obě události byly vnímány jako bezprecedentní porušení Majestátu z roku 1609. Kolegium defensorů (obránců víry) bylo toho názoru, že restriktce vůči protestantům mají svůj původ u nenáviděných místodržících úředníků na Hradčanech.

Dne 23. května 1618 se do hradčanské místo držitelské kanceláře vydala stavovská deputace. Když oba místodržící – *Vilém Slavata* a *Jaroslav Bořita Martinic* – odmítali přijmout stavovské požadavky, byli vzápětí defenestrováni včetně sekretáře *Fabricia*. Českým králem byl zvolen *Fridrich Falcký*. Jeho vláda trvala pouze jeden rok. Dne 8. listopadu 1620 byla stavovská povstalecká vojska poražena spojenými císařsko-bavorskými vojsky v bitvě na Bílé hoře.

(POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ)

Je to mu již 410 let. Tolar Rudolfa II. z roku 1602. Ražen v mincovně v Českých Budějovicích, mincmistrem Krystophem Mattighofferem ze Sternfelsu. Obrázek s textem přidala redakce ČASU.

Muzeum v Bruntále
vážá zve na zahájení výstavy

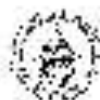
Síla medu - tajemství medu

Na včeliny tvé chutěby, včela lék ti vyrobí.

ve čtvrtek 6. 12. 2012 v 17.00 hodin

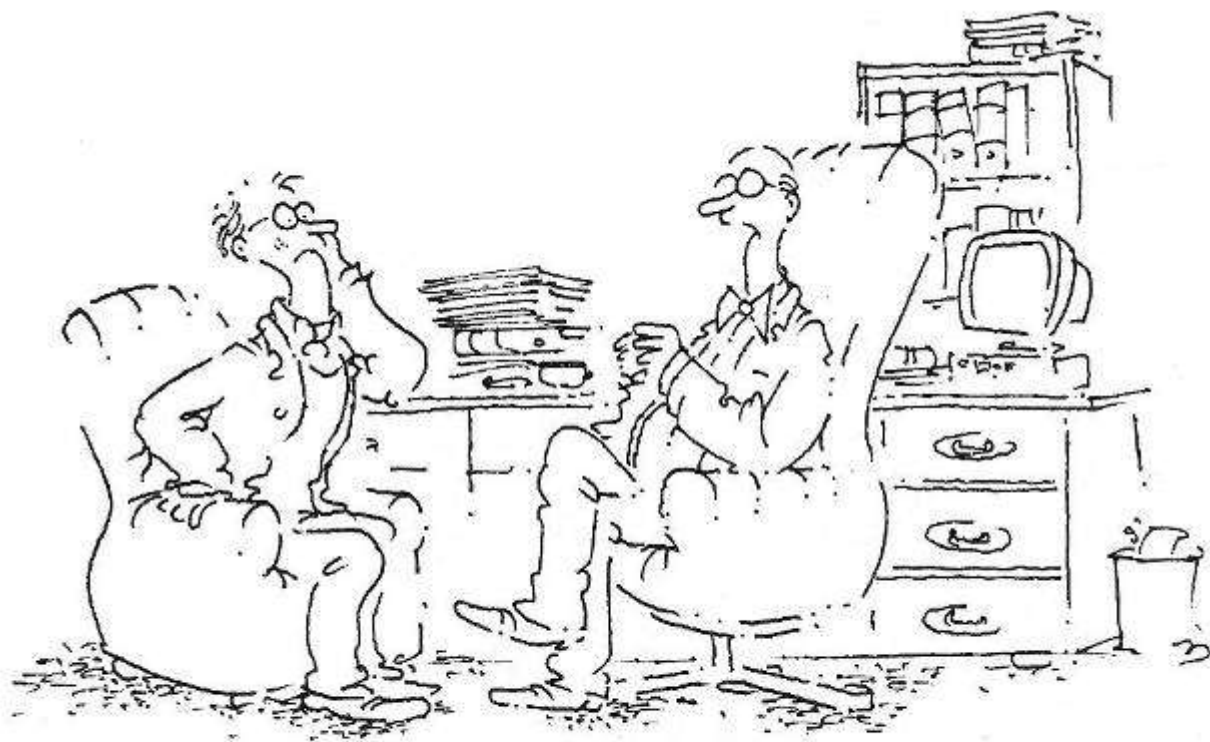
úvodní slovo: Karel Dušek a Jan Kolomý

malá výstavní síň zámku v Bruntále
otevřeno denně mimo pondělí od 9.00 do 16.00 hod.
6. 12. 2012 – 27. 1. 2013

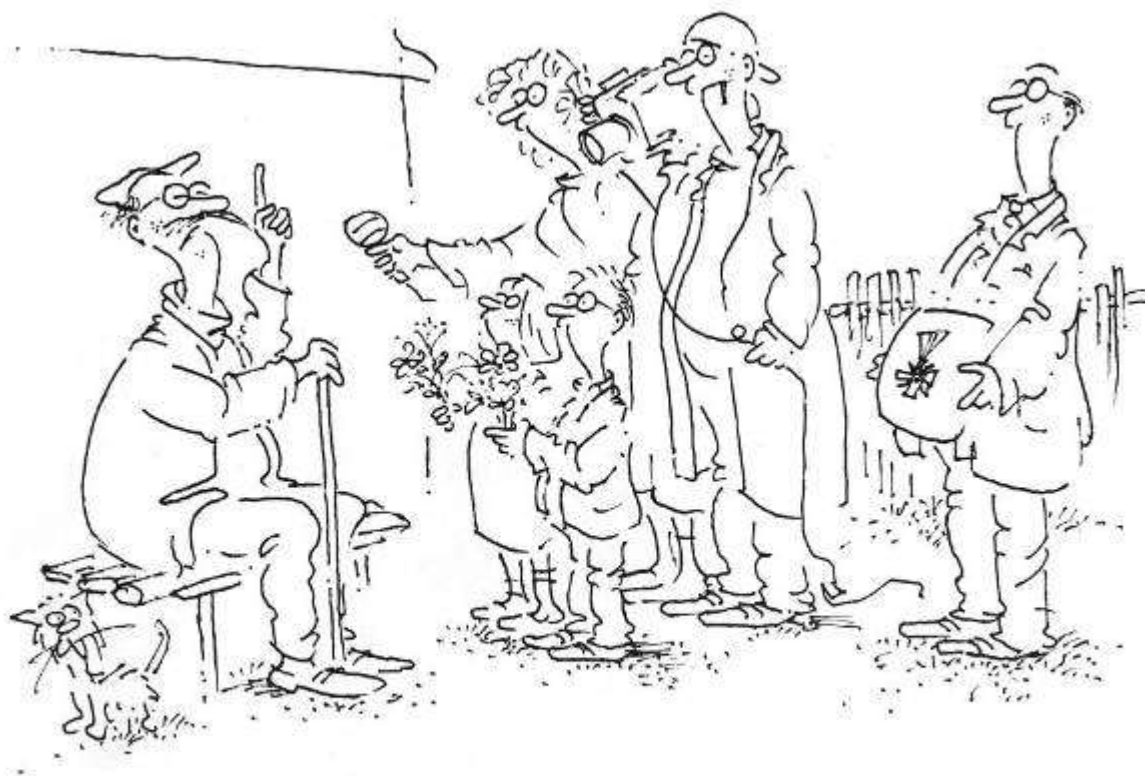

2X STÁLE ŽIVÝ A STÁLE USMĚVANÝ VLADIMÍR RENČÍN

CHTĚLI JSME SE STÁT EKONOMICKÝM TYGREM, ALE PAK SE ZJISTILO, ŽE V NAŠÍ FAUNĚ JE PŘECE JEN VÍC DOMA STRAKA NEŽ TYGR.

ANO, VZPOMÍNÁM NA TEN SLAVNÝ REVOLUČNÍ 17. LISTOPAD 1989. TENKRÁT JSME ZROVNA POPÍJELI U LOJZY NA PROTÍKOMUNISTICKÝ ZABÍJAČE...

CO BY DALI EVROPANÉ ZA TAKOVOUTO ZPRÁVU PŘED 100 LETY

Druhá zpráva Komise o stavu schengenského prostoru

23/11/2012

Schengenský prostor volného pohybu umožňuje cestovat bez jakýchkoli kontrol na vnitřních hranicích více než 400 milionům občanů z 26 evropských zemí a stále většímu počtu osob ze zemí mimo EU. Komise dnes přijala druhou kontrolní zprávu o stavu tohoto prostoru, která je vlastně přehledem o jeho fungování vydávaným dvakrát ročně. Tato zpráva podává jasný popis stavu schengenského prostoru a zajišťuje tak jednotnost při interpretaci a uplatňování společných pravidel mezi všemi zeměmi, jež jsou jeho součástí*.

„Volný pohyb v rámci schengenského prostoru je jednou z největších vymožeností Evropy. K tomu, aby tento prostor bez kontrol na vnitřních hranicích zůstal zachován, musí všichni jeho členové pokračovat ve svém úsilí a plnit závazky, jež na sebe vzali. To se neobejde bez vzájemné důvěry, vhodného evropského rámce, transparentní diskuse a spolupráce. V zájmu posilování tohoto prostoru musíme zlepšit způsob jeho hodnocení a monitorování. Vyzývám proto Radu a Evropský parlament, aby pokročily v rámci probíhajících jednání o návrzích týkajících se Schengenu“, prohlásila Cecilia Malmströmová, komisařka pro vnitřní věci.

Tato druhá zpráva se týká období od 1. května 2012 do 31. října 2012 a hodnotí zejména:

Situaci na vnějších hranicích schengenského prostoru a situaci v rámci schengenského prostoru. Během dubna až června roku 2012 bylo zjištěno téměř 23 000 případů neoprávněného překročení vnějších hranic, což oproti stejnému období v roce 2011, kdy bylo v plném proudu Arabské jaro, představuje 44% pokles. Na pozemních hranicích mezi Řeckem a Tureckem však zpráva hovoří o 29% nárůstu. Celých 56 % všech zjištěných případů neoprávněného překročení hranic se odehrálo na tomto hraničním úseku, který tak zůstává hlavní bránou nelegální migrace do EU. Od nasazení zhruba 1 800 příslušníků pohraniční stráže v srpnu 2011 (operace „Shield“) došlo na tomto hraničním úseku k značnému zlepšení hraničních kontrol, přičemž zprávy řeckých orgánů hovoří o prudkém poklesu zjištěných případů neoprávněného překročení hranic v oblasti Evros. K jistému pokroku došlo také, pokud jde o lepší shromažďování údajů o migračních tocích v schengenském prostoru. Komise bude i nadále hledat způsoby, jak zlepšit shromažďování údajů a analýzu nelegálních migračních toků.

Uplatňování schengenských pravidel

V průběhu šesti měsíců, na které se tato zpráva vztahuje, byly dvakrát znovu zavedeny kontroly na vnitřních hranicích: Španělskem mezi 28. dubnem a 4. květnem 2012 v souvislosti se zasedáním Evropské centrální banky v Barceloně ve dnech 2. až 4. května 2012 (669 385 osob bylo zkontrolováno na pozemní hranici s Francií a na letištích v

Barceloně a Gironě, přičemž 68 osobám byl zamítnut vstup) a Polskem v době mezi 4. červnem a 1. červencem 2012 v souvislosti s konáním mistrovství Evropy ve fotbale EURO 2012 (28 980 osob bylo zkontrolováno na polských vnitřních hranicích, 22 osobám byl zamítnut vstup a 15 osob bylo zadrženo).

V několika zúčastněných státech bylo prostřednictvím kontrol na místě provedeno ověření řádného uplatňování pravidel (za pomoci schengenského hodnotícího mechanismu). Jejich předmětem byly: námořní hranice (v Estonsku, Litvě, Lotyšsku, na Maltě, v Polsku a na Slovensku); policejní spolupráce (v České republice, Maďarsku, Polsku a na Slovensku); vzdušné hranice (v Estonsku, Litvě a Lotyšsku); ochrana údajů (v Estonsku, Litvě a Lotyšsku, na Maltě a ve Slovinsku); činnost Pracovní skupiny SIS/SIRENE (v Dánsku, na Islandu a v Norsku), jakož i víza (v Litvě a Lotyšsku). Tato hodnocení neprokázala takový druh nedostatků, který by si vyžádal okamžitý zásah Komise.

Postupy při vydávání víz

Dne 10. května 2012 byl úspěšně zahájen provoz Vízového informačního systému (VIS) v druhém regionu zavádění, na Blízkém východě (Izrael, Jordánsko, Libanon a Sýrie). Dne 2. října 2012 pak VIS zahájil provoz v třetím regionu, v zemích Perského zálivu (Afghánistán, Bahrajn, Írán, Irák, Jemenu, Katar, Kuvajtu, Omán, Saúdské Arábii a Spojených arabských emirátech). VIS funguje řádně a do 4. listopadu 2012 bylo jeho prostřednictvím zpracováno zhruba 1 800 000 žádostí o víza, vydáno asi 1 500 000 víz a zamítnuto kolem 220 000 víz.

Souvislosti

V září 2011 Komise předložila návrhy na posílení efektivity a legitimacy schengenského systému (IP/11/1036 a MEMO/11/606). Ve svém sdělení „Správa Schengenu – posílení prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích“ Komise oznámila svůj záměr předkládat orgánům EU dvakrát ročně přehled o fungování schengenského prostoru. Tyto zprávy poskytnou základ pro diskusi v Evropském parlamentu a Radě a přispějí k posílení politického vedení a spolupráce mezi zeměmi schengenského prostoru. První zprávu přijala Komise v květnu minulého roku (IP/12/481), Rada ji projednala dne 7. června 2012 a Parlament dne 4. července 2012. Kromě toho nadále probíhají jednání o dvou v září 2011 předložených legislativních návrzích, v jejichž případě je Komise přesvědčena, že se zákonodárcům podaří nalézt uspokojivý kompromis. Tyto legislativní návrhy zavádí důkladnější hodnotící a monitorovací systém na úrovni EU, který by ověřoval a zajišťoval uplatňování schengenských pravidel, a více strukturovaný mechanismus rozhodování na evropské úrovni, který by v naprosto výjimečných situacích mohl umožnit opětovné zavedení dočasných kontrol na vnitřních hranicích v případě závažného ohrožení veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.

Užitečné odkazy

Internetová stránka a Twitter Cecilie Malmströmové

Internetová stránka a Twitter GŘ pro vnitřní věci

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Copak asi dělá Mona Lisa, když se zavřou dveře v pařížském Louvru?

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (790)

Tuhle jsme se s třemi kolegy potkali na pivě a zakázali jsme si předem, že se nebudeme bavit o politice. Když jsme vyčerpali takové ty obligátní otázky, jako že jestli ještě, nebo už ne, povídá Běďa, jestli ten zákaz platí také na otázky ekonomické. Běďa to z nás dotáhl nejdál – má perfektní firmu napojenou na zahraniční matku, zaměstnává asi přes stovku lidí, vydělává, ale od počátku je doma pod patnoflem. Což nezakrývá, naopak nás často přesvědčuje o výhodách tohoto systému.

Chtěl – li tedy on říci něco k ekonomice, určitě to bude něco přínosného, říkali jsme si, takže dostal slovo. Ale, začal, je to taková blbost, kluci. Ale tuhle jsem četl o nějakém případu z východních Čech. Tam jeden pracovník jisté ekologické firmy (likvidace odpadků), zdaleka ne ve vysoké funkci, si asi devět let sem tam poslal na svůj vlastní účet z účtu firmy nějaký ten obolus. Dělal to tak devět let a za tu dobu ukradl, oni píší, že si přivlastnil z cizího účtu, téměř šest milionů korun. A oni na to nepřišli, náhodně to zjistila kontrola z finančního úřadu.

Pepík Marků je z nás nejlepší na matematiku, on se jí živí. A hned hlásil, že to dělá přibližně 55 500 korun měsíčně. A to už jsme se zamysleli všichni.

Běďa dodal ještě k lepšímu to, že onen muž to zkoušel nejprve s malými částkami, poté je zvyšoval, až ke konci si přeposílal jednorázově okolo sta tisíc a to ještě několikrát za měsíc. A nepřišli na to. Tedy v té firmě.

Pepík Marků opět spočítal, že kdyby šlo třeba jen o tisícinu příjmů, kterých by si majitelé firmy nemuseli objektivně všimnout, že by museli měsíčně inkasovat něco kolem 56 milionů, což je na ten region dost nepravděpodobné.

A tak jsme si dali další pivo a přemýšleli, co za tím musí být.

Až to rozetnul Pepík Halířů. On dělal nějakých pár let na šachtě, takže nám sem tam vyprávěl historky k popukání. Pamatujete, kluci, jak jsem vám vyprávěl o tom, jak přišel jednou soudruh ředitel na prádlo? Jak by ne, pamatovali jsme, ale nechali jsme si to vyprávět znovu. A Pepík se rozzářil.

U nás na šachtě na prádle dělalo asi čtyřicet ženskejch, většinou dost mladejch. Nebyla to práce nijak zajímavá, naopak velice těžká. Špinavá, v prachu, hluku a dost velký fofry. A tehdy se ten soudruh ředitel mistrové zeptal, jak to, že na tom prádle mají tak vysokou fluktuaci z důvodů četných nástupů na mateřskou. Byla to pitomá otázka, kdo jiný měl chodit na mateřskou, havíři určitě ne. A ta mistrová to chtěla nějak zahrát do autu, tak v jakési nadsázce trochu zlehčila. Ale to víte soudruhu řediteli, holky makaj celou šichtu ani nemají čas se ohlížet. A tudy přes prádlo chodí tolik lidí, než se některé stačí ohlédnout, jsou v tom. To byl šok. Ředitel tenkrát něco zamumlal v tom smyslu, že by se to mělo prošetřit a kvapem odešel. Ta příhoda ještě týž den oblétna celou šachtu, jako taková veselá historka z natáčení.

A v tom to je, povídá jasnozřivě Pepík. Nechali jsme ho, aby to dotáhl do konce. No a teď si představte, že v tý ekologický firmě, která byla asi zřejmě napojena na plno státních či podobných institucí, stále ten majitel slyšel, tu napiš fakturu, tu můžeš ještě tohle účtovat, z toho mi dáš tohle, támhle jsou ještě rezervy, tohle by se také dalo vyúčtovat, ale zase musíš tohle přihrát, on se musel cítit jako na tom prádle. Fofruješ a nestačíš se ohlížet, kolik ti odtéká a přitéká peněz, aniž by se za to odvedla nějaká práce. A pak si nevšímneš, když ti sem tam něco zmizí.

To není možné, ozval se Běďa. U nás ve firmě víme o každý koruně. Já ti to věřím, povídá Pepík. Právě proto ti nikdo nešloh nějakých šest milionů.

Takže ekonomiku jsme si ten večer také zakázali. Vždyť ona je to vlastně politika.

**Dnes má svátek RENÉ. Zítra, ve čtvrtek ZINA. V pátek ONDŘEJ,
v sobotu IVA, v neděli BLANKA, v pondělí SVATOSLAV, v úterý
BARBORA a ve středu JITKA.
Nezapomeňte jim blahopřát.**

